

Z á p i s

ze 7. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV,
konaného dne 24. září 1975 v Praze

Přítomni: čl.kor.J.Linhart, prof.O.Baláž, doc.J.Fišer, dr.M.Hargaš, čl.kor.V.Chmelař, dr.J.Khol, doc.M.Kodým, prof.B.Kujal, prof.J.Mátej, doc.R.Opata, akademik O.Pavlík, doc.J.Sedlák, dr.D.Tollingerová

Přizváni: dr.Gebhart, dr.Sedláková, s.Vychodilová, doc.J.Rážíčka, prof.M.Kořínek, dr.J.Čepelák

Omluveni: prof.M.Cipro, prof.K.Angelis, ing.V.Císař, dr.D.Kováč, prof.J.Kuric, doc.T.Radil-Weiss

Zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV zahájil a řídil člen korespondent J. Linhart, předseda vědeckého kolegia. Seznámil přítomné se změnou programu zasedání: první bod jednání "Informace o stavu příprav návrhu jednotného a uceleného systému komunistické výchovy" je přesunut na příští zasedání vědeckého kolegia, neboť prof.M.Cipro, který byl pověřen podáním informace a písemného materiálu k tomuto bodu, musel odcestovat na mezinárodní konferenci do MLR.

1. Čl.kor.J.Linhart seznámil členy vědeckého kolegia s usnesením presidia ČSAV z 82. zasedání, konaného dne 10. září 1975, ve kterém presidium ČSAV s účinností k 1.9.1975 jmenuje doc. Jiřího Fišera, CSc., PhDr. Martina Hargaše, CSc., doc.dr.Miloslava Kodýma, CSc., PhDr. Damiána Kováče, DrSc., doc.PhDr. Rudolfa Opatu, CSc., doc.PhDr. Hanu Pešinovou, CSc. členy vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV a odvolává s účinností k 31.8.1975 PhDr. Jozefa Daniela, CSc., prof.PhDr. Karla Gallu, DrSc., prof.RNDr. Františka Hyhlíka, prof. Emila Kraemera, prof.PhDr. Emila Stračára, DrSc. z funkce člena vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV.

Na návrh prof.Linharta budou nadále zváni k jednání VK prof. M.Kořínek, CSc., dr.J.Čepelák, CSc. a další pracovníci podle povahy projednávaných úkolů.

Člen korespondent J. Linhart připomenul závažnost a odpovědnost funkce člena vědeckého kolegia a zdůraznil povinnost účastnit se všech jednání vědeckého kolegia.

Doc.Kodým navrhl, aby v souvislosti s kádrovými změnami ve složení VK byly nově jmenovány komise VK.

Usnesení:

Vědecké kolegium

- a) vzalo na vědomí informaci prof.J.Linharta, z 82. zasedání presidia ČSAV o kádrových změnách ve složení vědeckého kolegia
- b) ukládá předsedovi VK, čl.kor.J.Linhartovi poděkovat odvolaným členům VK za jejich práci
- c) ukládá psychologické, pedagogické části členů VK a předsednictvu VK na příštím zasedání VK předložit nové návrhy na složení komisí VK

2. Udělení vědecké hodnosti

Doc.Kodým seznámil členy VK s předloženým návrhem na udělení vědecké hodnosti kandidáta psychologických věd PhDr. Evě Vitáskové, pracovníci katedry psychologie FF UK. Při hlasování se všech 13 přítomných členů VK vyslovilo pro udělení vědecké hodnosti.

Usnesení:

Vědecké kolegium

na základě hlasování souhlasí s udělením vědecké hodnosti kandidáta psychologických věd PhDr. Evě Vitáskové.

3. Projednání návrhů pracovišť ČSAV na prováděcí plán hospodářského zabezpečení a rozpočet na r. 1976 z hlediska zajištění plánovaných úkolů

- A) S. Vychodilová předložila VK plán finančního zabezpečení Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV a Psychologického ústavu ČSAV na r. 1976 a stručně vysvětlila jednotlivé položky. Návrh plánu pracovníků byl vypracován s ohledem na směrné číslo stanovené ústavům pro r. 1976. Vzhledem k tomu, že dochází z důvodu celostátně omezených zdrojů pracovních sil ke značné redukci požadavku ČSAV uplatněného v návrhu roz-

voje ČSAV pro 6. pětiletku, je nutno v r. 1976 zajišťovat umístování absolventů vědecké výchovy jen v rámci doplňování úbytku pracovníků.

V diskusi hovořil prof. Baláž k problému umístování aspirantů. Požádal prof. Linhart, aby jménem VK přistoupil k jednání s presidiem ČSAV, aby vyškolení aspiranti byli zařazováni na pracoviště, kde absolvovali vědeckou výchovu. Ze zprávy s. Vychodilové totiž vyplývá, že toto dosud není možné (z fin. důvodů).

- B) Prof. Linhart, prof. Kujal a prof. Chmelař předložili VK ke schválení návrhy státního plánu výzkumu pro 6. pětiletku.

Předložený návrh plánu Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV komentoval s. prof. Kujal. Při této příležitosti požádal VK o podporu při jednání na presidiu ČSAV o řešení svízelné situace týkající se nevyhovujícího prostorového umístění Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV.

Prof. Linhart upřesnil předložený návrh plánu na 6. pětiletku Psychologického ústavu ČSAV. Informoval VK o přesunu části Psychologického ústavu ČSAV na nové pracoviště. Požádal VK o podporu při budování nových laboratoří na tomto pracovišti. Bylo by zapotřebí, aby byly zvýšeny finanční částky na vybavení pracoviště, laboratoří atd. Prof. Linhart informoval VK o plánu na zřízení detašovaného pracoviště v Litoměřicích.

Usnesení:

Vědecké kolegium

- a) bere se souhlasem na vědomí plán finančního zabezpečení Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV, Psychologického ústavu ČSAV a Psychologické laboratoře ČSAV v Brně na r. 1976
- b) schvaluje předložený návrh SPZV na 6. pětiletý plán Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV
- c) schvaluje předložený návrh SPZV na 6. pětiletý plán Psychologického ústavu ČSAV
- d) Schvaluje přehled státních a ústavních úkolů Psychologické laboratoře ČSAV v Brně na r. 1976 - 80

- e) ukládá čl.kor.J.Linhartovi, aby zahájil jednání na presidiu ČSAV, které by umožnilo umístování mladých vědeckých pracovníků v ústavech, kde absolvovali vědeckou výchovu
- f) souhlasí, aby presidium ČSAV bylo požádáno o řešení umístění Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV
- g) souhlasí, aby presidium ČSAV bylo požádáno o zvýšení finanční částky na vybudování nového pracoviště Psychologického ústavu ČSAV na Mazance

4. Koncepce výuky psychologie na katedrách psychologie

Dr. Sedláková z katedry psychologie FF UK předložila písemný materiál, který obsahuje body:

1. Ke vzniku čtyřletého plánu studia psychologie
2. Charakteristika celostátního plánu jednooborové psychologie
3. Praxe posluchačů
4. Koncepce postgraduálů

Po přednesení referátu dr. Sedlákové byla zahájena diskuse:

dr. Gebhart: Oborová komise, která zpracovává výukové plány z oboru psychologie, nepřihlédla k návrhu doc. Radila-Weisse a ani nezdůvodnila, proč k němu nepřihlíží.

dr. Tollingerová: V tomto období se provádí přestavba vysokoškolského studia, předpokládá se, že nová forma studia bude v platnosti nejméně deset let, proto je nutné k tomuto problému přistupovat s největší zodpovědností - jde o perspektivy rozvoje psychologie. Přestavba jednooborového studia na čtyřleté studium psychologie je pouze první etapou - je nutné vycházet ze zásad, které stanovilo ministerstvo školství: profil absolventa má být dost široký, zásady profilace. Přednesený návrh není vždy v souladu s těmito zásadami, počítá s velkou praxí posluchačů. Dr. Tollingerová pokládá za nesprávné velké rozdíly mezi studijními plány jednotlivých kateder psychologie - účelnější by bylo vytvořit jednotný plán, výhodnější by byla specializace kateder. Přílišná specializace absolventů je na

závadu. Připomíná, že oborové komise mají uloženo jako povinnost, aby výsledek své práce předložily k oponentnímu řízení vědeckému kolegiu.

Doc. Růžička: Plán vychází z koncepce zdravotnické psychologie jako základní a hlavní specializace. Proč není v profilových předmětech sociální psychologie? Během studia se musí posluchači specializovat, protože velmi často o jejich úspěchu rozhodují první měsíce v praxi - jejich osvědčení - specializace v postgraduálu je pozdní.

Dr. Khol: Praxe, kterou vykonávají absolventi je diferencuje do dvou skupin: skupiny, která se zabývá spíše fyziologickými souvislostmi a do skupiny zabývající se souvislostmi sociálními a ideologickými. Tato skupina začíná převažovat a to je třeba respektovat ve výuce. Právě v této druhé oblasti se projevují stále výrazněji citelné nedostatky praktické přípravy posluchačů.

Prof. Linhart: doporučuje základní myšlenky z diskuse použít při vypracovávání materiálu připravovaného pracovní skupinou vedenou doc. J. Fišerem, který se týká rozvoje psychologických věd.

Doc. Fišer: V souladu s kolektivem odborníků, vedeným čl. kor. J. Linhartem, kteří charakterizují profesi psychologů jako profesi podobnou lékařské, souhlasí s nutností uvážlivě řešit délku studia - ve čtyřletém studiu by se těžko dala zabezpečit vysoká kvalifikovanost v širokoprofilovém pojetí psychologů. Je velmi nutné přesně vyjasnit obsah i charakter pregraduální přípravy, kde nedoporučuje provádět včasnou specializaci (snad by bylo možno uvažovat o jisté profilaci v určitém směru a nutně je třeba studium pregraduální logicky spojit se studiem postgraduálním. Není možné akceptovat koncepcí, které by chtěly studiem postgraduálním úkol zcela reprocessionalizovat.

Doc. Sedlák: To, že v návrhu je psychopathologie jako profilový předmět vyplývá z názoru Ericha Fromma, který považuje psychopathologii za výchozí pro studium psychologie.

Dr. Sedláková: nesouhlasí s názorem, že studium by bylo krátké - půlroční praxe je počítána jako převodní, není praxí v pravém slova smyslu; jde o to, aby do praxe byl převáděn absolvent zkušeným psychologem. Sociální psychologie je v profilujících oborech. Je jí určeno více hodin než psychopathologii (psychopathologie 75 hodin, sociální psychologie 90 hodin).

Plán byl už předložen k posouzení ministerstvu školství, vychází ze směrnic. Rozdíl mezi pražským a bratislavským plánem spočívá v tom, že v Praze nebylo uvažováno o specializaci - pouze základy aplikačních oborů; V Bratislavě mají bloky specializačních předmětů.

Usnesení:

Vědecké kolegium

- a) vzalo na vědomí předložený materiál
- b) ukládá sekretariátu VK předložit materiál oborové komisi ministerstva školství a požádat oborovou komisi MŠ, aby s výsledkem své práce seznámila vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV
- c) doporučuje pracovnímu kolektivu vedenému doc. MUDr. J. Fišerem zapracovat připomínky z diskuse do připravovaného materiálu týkajícího se rozvoje čsl. psychologie

5. Projednání a schválení vědeckých akcí bez zahraniční účasti

Ředitelé začleněných pracovišť a předseda Psychologické společnosti při ČSAV předložili návrhy na vědecké akce bez zahraniční účasti.

Usnesení:

Vědecké kolegium

- a) schvaluje předložené návrhy Pedagogického ústavu J.A.K. ČSAV, Psychologického ústavu ČSAV a Československé psychologické společnosti při ČSAV na vědecké akce bez zahraniční účasti

- b) ukládá sekretariátu VK postoupit návrhy ve stanoveném termínu presidiu ČSAV

6. Kontrola zápisu

Zápis z 6. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV byl přijat bez připomínek.

7. Zprávy z presidia ČSAV

S. doc. Kodým informoval o 81. a 82. zasedání presidia ČSAV.

Zejména upozornil na:

81/III. Kontrolní zpráva č. 4 o úkolech pracovišť ČSAV v oblasti boje proti buržoasní ideologii

IX. Návrh zásad zákona o výchově a dalším zvyšování kvalifikace vědeckých pracovníků

82/III. Základní zaměření společenských věd v příští pětiletce, problémy jejich plánování a řízení

XIII. Informace o přípravě symposia UNESCO "Vědeckotechnická revoluce a společenské vědy"

XXVIII. Průběžné zprávy o vědecké činnosti pracovišť ČSAV za 3. - 4. čtvrtletí 1975

8. R ů z n é :

A) Ediční záležitosti:

Člen korespondent V. Chmelař informoval VK o jednání ediční komise VK.

B) Udělení zlaté oborové plakety Fr. Palackého prof. dr. R. Konečnému, CSc., vedoucímu vědeckému pracovníku a zástupci vedoucího Psychologické laboratoře ČSAV v Brně za zásluhy v oblasti psychologických věd u příležitosti jeho 70. narozenin (návrh čl. kor. Chmelaře).

Usnesení:

Návrh projedná předsednictvo VK

C) Zpráva o IV. sjezdu Československé psychologické společnosti

S. doc. Kodým seznámil vědecké kolegium s hodnocením IV. sjezdu Československé psychologické společnosti, který se konal ve dnech 9. - 12. září 1975 v Třinci.

Usnesení:

Vědecké kolegium

se souhlasem vzalo na vědomí zprávu o průběhu IV. sjezdu Československé psychologické společnosti při ČSAV

D) Realizace usnesení presidia ČSAV k otázkám psychologické a pedagogické diagnostiky

Podle plánu práce VK je na listopadové zasedání VK stanovena kontrola realizace usnesení presidia ČSAV, týkající se materiálu "Význam a úkoly psychologické a pedagogické diagnostiky v socialistické společnosti", který byl presidiem ČSAV projednán a přijat.

Usnesení:

Vědecké kolegium

k zajištění splnění usnesení presidia ČSAV jmenuje pracovní skupinu ve složení: prof.M.Kořínek (předseda), dr.M.Brihcín, dr.J.Velehradský, dr.Z.Helus, dr.M.Michalička

E) Návrh Psychologického ústavu ČSAV - delegování s.S.Vohníka do komise ČSAV pro vybavování pracovišť nákladnými přístroji.

Usnesení:

Vědecké kolegium

- a) souhlasí s návrhem na delegování s.Vohníka, prom.fyz. do komise ČSAV pro vybavování pracovišť nákladnými přístroji
- b) ukládá sekretariátu realizovat návrh

F) Žádost dr. E.Vitáskové o schválení žádosti o publikování disertační práce

Usnesení:

Vědecké kolegium

bere na vědomí žádost dr. Vitáskové a předá ji k posouzení

ediční komisi vědeckého kolegia

G) Dopis Českého literárního fondu

S. doc. Kodým seznámil VK s obsahem dopisu Českého literárního fondu.

Usnesení:

Vědecké kolegium

ukládá sekretariátu VK soustředit návrhy jednotlivých pracovišť na obsazení stipendijních míst a předložit je Českému literárnímu fondu ve stanoveném termínu.

H) Příprava valného shromáždění Československé pedagogické společnosti při ČSAV

Usnesení:

Vědecké kolegium

a) ukládá doc. Opatovi na příštím zasedání VK předložit materiály týkající se příprav valného shromáždění Československé pedagogické společnosti při ČSAV

b) schvaluje návrh kandidátky

Příští zasedání vědeckého kolegia je stanoveno na 29. října 1975 (podle plánu práce VK).

Žádám, aby členové vědeckého kolegia svou případnou nepřítomnost na zasedání vědeckého kolegia předem písemně odůvodnili.

Zapsala: M. Forbelská

člen korespondent J. Linhart, v.r.
předseda vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV